

אוניברסיטת תל אביב – החוג להיסטוריה כללית – אביב 2017

היסטוריה עולמית קטנה, 1300-1800

שיעור בהדרכת פרופ' גדי אלגזי וד"ר עודד רבינוביץ'

עוזרת הוראה: שירה שטייניץ

יום ג', 11:45-10:15, גילמן 223

תיאור הקורס

ימי הביניים המאוחרים והעת החדשה המוקדמת היו תקופה של תפוחות בהיסטוריה העולמית: מהתמוטטות האימפריה המונגולית באמצע המאה הארבע-עשרה עד להקמתן של האימפריה הסינית, האימפריה הרוסית והאימפריות המערב אירופיות במאות השבע-עשרה והשמונה-עשרה. השיעור יבחן את השינויים ביחסי הכוחות הגלובליים, אולם ידגיש גם את האופן שבו התעצבו בתקופה זו חייהם של עבדים ושפחות שטולטלו בין יבשות, שכירי חרב שחיפשו את פרנסתם בארצות רחוקות, איכרים שהחלו לאמץ גידולים אקזוטיים ובלתי מוכרים כגון תפוח האדמה או העגבנייה, או אנשי דת נוצרים ומוסלמים שהפיצו את דבר האל בארבע כנפות תבל.

מטלות והערכה

הקריאה במאמרים אמורה ללוות את ההרצאות, לעתים להרחיב את הנאמר בהן ולעתים להעמיק אותן. הציון בקורס ייקבע בבחינת סיום על תכני ההרצאות וחומרי הקריאה (שאלה ראשית [40 נקודות], 2 שאלות על חומר הקריאה [15 נקודות x 2], ו-6 מונחים [5 נקודות x 6]).

מערך שיעור

א. מבוא: עולם ישן, עולם פתוח (14 במרץ)

[1] רוברט מרקס, "תרבות חומרית ומסחר בשנת 1400" [תרגום לעברית]

המקור: Robert Marks, *Origins of the Modern World: A Global and Environmental Narrative from the Fifteenth to the Twenty-First Century*, 3rd edition (Lanham: Rowman and Littlefield, (2015), chapter 1, pp. 19–40.

ב. אירופה במוצאי ימי הביניים: מגפה ומשבר (21 במרץ)

[2] Robert Marks, *Origins of the Modern World: A Global and Environmental Narrative from the Fifteenth to the Twenty-First Century*, 3rd edition (Lanham: Rowman and Littlefield, 2015), chapter 2, pp. 41–65.

[3] Eric Wolf, *Europe and the People without History* (Berkeley: University of California Press, 1982), pp. 101–125.

ג. כיבוש אמריקה ומחזור הכסף (28 במרץ)

[4] Timothy Brook, *Vermeer's Hat: The Seventeenth Century and the Dawn of the Global World* (New York: Bloomsbury, 2008), chapter 6, pp. 152–184.

קריאת רשות:

[5] Brook, *Vermeer's Hat*, chapter 2, pp. 26–53.

ד. אימפריות בקנה מידה גלובלי (4 באפריל)

[6] Marks, *Origins of the Modern World*, chapter 3, pp. 67–96.

ה. מיסיונרים, טקסים, ודתות גלובליות (5 באפריל: יום השלמה)

[7] Luke Clossey, "Merchants, Migrants, Missionaries, and Globalization in the Early-Modern Pacific," *Journal of Global History* 1 (2006), pp. 41–58.

ז. רשתות מסחר וחברות גלובליות (25 באפריל)

[8] Niels Steensgaard, "The Dutch East India Company as an Institutional Innovation," in Maurice Aymard (ed.), *Dutch Capitalism and World Capitalism* (Cambridge: Cambridge University Press, 1982), pp. 235–257.

ז. ציד התבלינים – ממסחר לייצור (9 במאי)

[9] David T. Courtwright, *Forces of Habit: Drugs and the Making of the Modern World* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2001), chapter 1, pp. 9–30.

ח. טעמים חדשים, מוצרים גלובליים: סוכר וקפה (16 במאי)

[10] Sidney Mintz, *Sweetness and Power: The Place of Sugar in Modern History* (New York: Penguin, 1985), chapter 2, pp. 19–73.

ט. עובדים, עבדים, עובדים משועבדים (23 במאי)

[11] מרקוס רדיקר, ספינת העבדים: היסטוריה אנושית, תרגמו: עפרה אביגד ויואב כ"ץ (תל אביב: בבל, 2014), פרק 8, עמ' 247–288; פרק 9, 289–334.

י. מושבות המתיישבים: אירופה מחוץ לאירופה (6 ביוני)

[12] Daniel K. Richter, *Facing East from Indian Country: A Native History of Early America* (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2001), chapter pp. 41–68, 264–268.

קריאת רשות:

[13] Natalie Zemon Davis, "Regaining Jerusalem: Eschatology and Slavery in Jewish Colonization in Seventeenth-Century Suriname", *Cambridge Journal of Postcolonial Literary Inquiry* 3:1 (2016), pp. 11–38.

יא. מהפכה של חריצות: פרוטו-תיעוש, טקסטיל, וצריכה (13 ביוני)

[14] כריסטופר ביילי, "גלובליזציה ארכאית וגלובליזציה מודרנית באירופה, אסיה ואפריקה" [תרגום לעברית] מקור: C. A. Bayly, "'Archaic' and 'Modern' Globalization in the Eurasian and African Arena, ca. 1750-1850," in A. G. Hopkins (ed.), *Globalization in World History* (New York: Norton, 2002), pp. 45–72.

יב. ילידים, מתיישבים, ואימפריות במאה השמונה עשרה (20 ביוני)

[15] Richter, *Facing East from Indian Country*, pp. 151–188, 282–290.

יג. עידן המהפכות (27 ביוני)

[16] John Darwin, *After Tamerlane: The Global History of Empire since 1405* (New York: Bloomsbury, 2008), pp. 14–27, 160–217.